

Димитрис Куркулас, ръководител на делегацията на Европейската комисия в България

БЪЛГАРИЯ И ЕВРОТО

Уважаеми г-н кмете, г-н ректор на академията, драги членове на Академичния съвет, студенти и гости,

на път да възвърнем предишните си позиции. Като цяло е важно да се подчертае, че различните нива на икономически растеж в еврозоната не се дължат на макроикономическата политика, а на **недостатъчния напредък в структурните реформи** на продуктите, трудовите и капиталовите пазари. Въпреки че в страните-членки бяха предприети важни реформи, общият темп на реформите е твърде бавен. (По наши предварителни изчисления пълното реформиране на продуктите и трудовите пазари в страните-членки би добавило половин процент към годишния икономически растеж. Още четвърт процент може да бъде добавен от увеличаване на инвестициите в познанието съгласно Лисабонската стратегия. Ефектът от интеграцията на капиталовите пазари

В моята презентация първо ще се опитам да разгледам въпроса за ползите и предизвикателствата на Икономическия и валутен съюз и въвеждането на Еврото. След това ще опиша институционалната рамка на разширяването на еврозоната и накрая ще се спра на няколко въпроса, свързани с основните политически въпроси, с които България ще трябва да се справи по пътя си към еврото.

1 ПРОЕКТЪТ НА ИВС И ЕВРОТО: ПОЛЗИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

По въпроса за ползите и предизвикателствата на Икономическия и валутен съюз трябва да признаем, че решението на страните-членки да създадат зона с единна валута по онова време провокира много коментари и противоречия. Преди десет години някои икономисти предсказваха, че идеята за Икономически и валутен съюз никога няма да бъде осъществена. Други бяха на мнение, че дори и Икономически и валутен съюз да бъде осъществен, той веднага ще се разпадне и по този начин ще предизвика широк спектър от социални разногласия в страните-членки. Тези критики обаче бяха опровергани. Икономически и валутен съюз беше стартиран успешно през 1999 година без предсказваните социални разногласия и

цените и разходите, което от своя страна води до по-голяма конкуренция с всички произтичащи от нея ползи за потребителите и конкурентоспособността.

На първо място, еврото се оказва важен фактор за **макроикономическата стабилност** в Европа. Икономическият и валутен съюз също така изпълни обещанието си да осигури **ниски и стабилни нива на инфлация** в еврозоната. Инфлацията на цените на потребителските стоки беше понижена от нива над 4 процента в началото на 90-те до малко над 2 процента днес. Въпреки че в началото на тази година високите цени на петрола отново покачиха цените на потребителските стоки, потребителските проучвания и инфлационно-индексните облигации показват, че инфлационните очаквания остават умерени. Докато в миналото ниската инфлация беше синоним на високи лихвени проценти, цената на заемите в еврозоната падна значително

и развитие фискалните политики на национално ниво останаха благодарни и подкрепящи икономическия растеж. По този начин той удовлетворява икономическите интереси на всички страни. Въпреки постиженията си Пактът за стабил-

ност и развитие разкри редица недостатъци през първите шест години от съществуването на Икономическия и валутен съюз. За да подобрята това положение, лидерите на страните - членки на Европейския съюз, се споразумяха да ревизират пакта през м. март 2005 г.

Реформата постигна правилния баланс между икономическа обосновааност и простота, между по-голяма свобода за вземане на собствени преценки и съблюдаването на правилата, върху които е основана системата. Първите ни впечатления от ревизирания пакт са обнадеждаващи и предполагат обновено чувство за национална принадлежност в общата рамка.

Една от **по-разочароващите характеристики** на ранния етап на Икономическия и валутен съюз беше **относително слабият икономически ръст** в еврозоната. Икономическата активност беше неочаквано интензивна през 1999 г. и 2000 г., като реалният ръст на БВП достигна нива от 3.5 процента за 2000 г. - най-високото ниво за десетилетието. Но този цикличен възход не продължи дълго. Еврозоната беше силно повлияна от спада на глобалната икономика, който започна от 2001 г. насам. **Обрат най-накрая беше постигнат** през лятото на 2003 г. и сега вече сме

също би довел до потенциален икономически растеж. По този начин пълните реформи на продуктите и трудовите пазари, увеличаването на инвестициите в научно-развойните дейности и образованието и създаването на единен пазар на финансовите услуги могат да увеличат потенциалния ръст на икономиката от 2 на сто на 3 процента.)

Дами и господа,

Извън пределите на Европа еврото бързо се превърна във втората по значение международна валута. В същото време еврозоната стана един от най-адекватните икономически субекти в международен мащаб, генериращ 23% от световния БВП и световната търговия (като при това тук не се включва търговията в рамките на самата еврозона). Повишената макроикономическа стабилност, подобрената икономическа ефективност и тясната финансова интеграция в рамките на Икономическия и валутен съюз създадоха доверие към еврото от страна на потребители, производители и инвеститори не само от еврозоната, но и далеч извън пределите ѝ. Израстването на еврото като световна валута подчертава нуждата еврозоната да получи по-широко международно признание.

(Продължава на стр. 14)

С лова на доц. д-р Нено Павлов, ректор на СА „Д.А.Ценов“, за Н. П. Димитрис Куркулас, ръководител на делегацията на Европейската комисия в България

(Продължава от стр. 11)

От 1985 до 1987 год. заема позиция в рамките на програма за обмен на официални лица като представител на Министерството на външните работи на Гърция в Атина, отговарящ за връзките между Европейската икономическа общност и страните от средиземноморския басейн.

През годините 1987-1989 работи към Дирекция „Общи външнополитически връзки“, като отговаря за контактите със страните от Съвета за икономическа взаимопомощ.

От 1989 г. до 1993 г. е член на кабинета на г-жа ВАСО ПАПАНДРЕУ. Член е на Европейската комисия и отговарящ за връзките с Европейския парламент, за външните връзки на Общността, за развойната политика, сътрудничеството с трети страни по въпросите на образованието и социалните дейности и равните възможности за мъжете и жените.

В периода 1994 - 1997 год. е ръководител на звено „Централна и Източна Европа“ към Дирекция „Общи външнополитически връзки на Европейската комисия.“

От май 1997 г. до септември 2001 г. е ръководител на делегацията на Европейската комисия за Ливан

Паралелно с това Негово превъзходителство Димитрис Куркулас взема участие в много дипломатически конференции като представител на Европейската комисия. Презентира въпроси, касаещи международните връзки в Дипломатическата академия на гръцкото Министерство на външните работи, Университета в Атина и на много други семинари в Гърция и други европейски държави.

От септември 2001 г. досега Негово превъзходителство Димитрис Куркулас е ръководител на делегацията на Европейската комисия за България. В тази си позиция той пряко отговаря за представянето на комисията в България, за решаването на политически, търговски и икономически въпроси в страната-кандидатка за членство, за осигуряването на предварителен контрол върху финансиране на програмите (ФАР и ИСПА) за подпомагане на страните-кандидатки за членство, възлизащо на средногодишната сума от 350 млн. евро.

По време на мандата на Негово превъзходителство Димитрис Куркулас в България (2001-2006 г.) страната ни постигна успешно финализиране на преговорите за пълноправно членство в Европейския съюз (декември 2004 год.) и подписването на споразумението за присъединяване (на 25 април 2005 год.) от премиера Симеон Сакскобургготски и президента Георги Първанов.

Ръководената от Негово превъзходителство делегация на Европейската комисия успешно ръководи и подпомага усвояването на финансовата подкрепа за България със следните параметри:

□ 1,090 милиарда евро по предприемаческите програми „ФАР“, разпределени в 36 подписани финансови меморандума и насочени към укрепване на публичната администрация и институциите за ефективно функциониране в рамките на Европейския съюз; повишаването на нивото на конвергенция спрямо законодателството на Европейския съюз, повишаването на икономическата и социалната кохезия.

□ 708 млн. евро по предприемаческите програми ИСПА, разпределени в 28 подписани финансови меморандума и насочени за финансиране на големите национални инфраструктурни проекти в областта на околната среда и транспорта.

Тези и много други примери за професионално администриране и лична ангажираност към процеса на разширяване и приемане на България в Европейския съюз доведоха до очаквания от всички българи резултат - пълноправното членство от 1 януари 2007 год.

Положените забележителни усилия и постигнатата дипломатическа прецизност са високо оценявани от българската политическа класа и академичната гилдия. Като едно от най-старите български висши училища, създадено под знака на безкористен дарителски акт, обучило за седемдесет години приблизително 100 хиляди студенти и специализанти, си позволяваме от името на българските институции и академична общност да изкажем нашата искрена признателност и висока оценка на дипломата, човека, европееца и гражданина на съседна Гърция Негово превъзходителство Димитрис Куркулас.

беше последван от забележително плавното преминаване към евро банкнотите и монетите през 2002 г. Днес еврото е част от ежедневието на 300 милиона европейци. Неговото влияние расте както в областта на международните банки гаранции и разплащания с чуждестранна валута, така и в деноминациите на международните дългови пазари, 31.5% от които в средата на 2005 г. бяха в евро, 44% - в американски долари. Въвеждането на единна валута доведе до понижаване на разходите за транзакции и до по-голяма прозрачност на

но. Днес номиналните и реалните **лихвени проценти** - както дългосрочни, така и краткосрочни - са **исторически ниски**. Този факт подпомага инвестиционните планове в много райони на еврозоната. Той също така значително облекчава бремето на обслужването на държавните дългове. Освен това съществуването на Икономическия и валутен съюз се свързва и с **впечатляваща степен на бюджетна консолидация**. В периода 1993-1998 г. държавните дефицити спаднаха средно с повече от 5% от БВП. Чрез Пакта за стабилност и